

HAFTALIK GELİŞMELER (19 NİSAN-25 NİSAN 2025)

TÜRKİYE

- TÜİK'in yayımladığı "İstatistiklerle Çocuk 2024" bültenine göre, **Türkiye'de çocuk nüfusu 21,8 milyon kişiyle toplam nüfusun %25,5'ini oluşturuyor. AB ülkelerinde çocuk nüfus oranı ortalama %17,8.** 15-17 yaş arası çocukların iş gücüne katılım oranı %24,9'a yükseldi; bu oran erkeklerde %35,6, kızlarda ise %13,7 olarak kaydedildi. Çocuk nüfus oranının en yüksek olduğu il Şanlıurfa (%43,8), en düşük olduğu il ise Tunceli (%16,4) oldu.
- Merkez Bankası verilerine göre, **özel sektörün yurt dışından sağladığı toplam kredi borcu Şubat 2025'te 1,8 milyar dolar artarak 179,2 milyar dolara yükseldi. Uzun vadeli borçlar artarken (162,6 milyar dolar), kısa vadeli borçlar 1,6 milyar dolar azalarak 16,6 milyar dolara geriledi.** Finansal olmayan kuruluşların borcunda 2,2 milyar dolarlık artış dikkat çekti. Borçların büyük bölümü dolar cinsinden yapıldı. **Toplam borcun 56,1 milyar doları 1 yıl içinde ödenmesi gereken borçlardan oluşuyor.**
- Merkez Bankası Uluslararası Yatırım Pozisyonu İstatistikleri, Şubat 2025 verilerini açıkladı. Şubat ayı itibarıyla Türkiye'nin yurt dışı varlıkları, bir önceki ay sonuna göre %0,1 oranında azalışla 378,2 milyar dolar, yükümlülükleri ise %1,5 oranında azalışla 657,2 milyar dolar olarak gerçekleşti. Böylelikle, **aynı dönemde Türkiye'nin net Uluslararası Yatırım Pozisyonu yükümlülükleri 9,7 milyar dolar azalarak eksi 279,0 milyar dolar oldu. Net uluslararası yatırım pozisyonu Ocak ayı itibarıyla 286,6 milyar dolar açık vermişti.**
- Merkez Bankası ve TÜİK iş birliğiyle yürütülen **Tüketici Eğilim Anketi sonuçlarından hesaplanan "Tüketici Güven Endeksi" Mart'ta 85,9 iken Nisan'da %2,3 azalışla 83,9 oldu.** Geçen ay 84,6 olan gelecek 12 aylık dönemde genel ekonomik durum beklentisi endeksi %2,2 düşüşle nisanda 82,8 olarak hesaplandı. **Hizmet sektörü güven endeksi 4,9 puan düşüşle 109,5'e, perakende ticaret sektörü güven endeksinin 2,8 puan düşüşle 110,6'ya, inşaat sektörü güven endeksinin ise 3,8 puan düşüşle 85,1'e geriledi.** TÜİK verilerine göre hizmet sektöründe son 3 aylık dönemde iş durumu ve son 3 aylık dönemde hizmetlere olan talep sert şekilde düşerken, perakende ticaret sektöründe tüm alt endekslerde azalış kaydedildi.
- Ekonomi Koordinasyon Kurulu (EKK) toplantısı ardından yapılan açıklamada; **toplantı sırasında ihracatın ithalat bağımlılığının azaltılması, teknoloji yoğun ve katma değeri yüksek üretimin artırılması, Türkiye'nin küresel ticaretten daha fazla pay almasının sağlanması ve son dönemde artan korumacılık eğilimlerinin dış ticaret için oluşturabileceği olası riskler ve fırsatların değerlendirilmesi konularının görüşüldüğü** belirtildi

- **Türkiye'nin küresel girişim yatırımlarından aldığı pay bu yılın ilk çeyreğinde 58 milyon dolarla geçen yılki seviyesinin %48,2 altında kaldı.** 2022'de 1,6 milyar dolarlık yatırımla ilk 10 Avrupa ülkesi arasına yükselen Türkiye bu gerileme ile ilk 10'daki yerini kaybetti.
- **IMF Dünya Ekonomik Görünüm Raporu'nda, 2025 yılı Türkiye büyüme tahminini %2,6'dan %2,7'ye çıkardı. Küresel büyüme tahmini %3,3'ten %2,8'e çekildi.** Türkiye ekonomisi için enflasyon beklentisi bu yıl için ortalama %35,9 olarak paylaşıldı.
- **Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası, Kazakistan Merkez Bankası ile ikili para takası (swap) anlaşması imzalandığını açıkladı.** 3 yıl süreyle geçerli olan anlaşma, iki merkez bankası arasında azami 28 milyar Türk lirası veya 423 milyar Kazakistan tengesi değerinde yerel para birimi takasına imkan sağlayacak.

DÜNYA

KÜRESEL EKONOMİ

- IMF Dünya Ekonomik Görünüm Raporu'nda, 2025 yılı küresel büyüme tahmini %3,3'ten %2,8'e çekildi.

ABD

- ABD Başkanı Trump'ın agresif ticaret politikaları ve Fed Başkanı'na yönelik eleştirileri, dolar üzerinde baskı oluşturunuyor. **Dolar endeksi 97,9'a gerileyerek Mart 2022'den bu yana en düşük seviyeye indi. Euro/dolar paritesi 1,1573 ile Kasım 2021'den bu yana en yüksek seviyeye çıkarken, altının ons fiyatı 3.397 dolarla rekor seviyeye ulaştı.**
- ABD Başkanı Trump, Paskalya döneminde geçici ateşkes ilan eden Rusya ve Ukrayna'ya barış çağrısında bulundu. **Truth Social platformundaki paylaşımında, iki ülkenin bu hafta bir anlaşmaya varması durumunda ABD ile "büyük ticaret" yapabileceklerini ve "bir servet kazanacaklarını" söyledi.** Trump, anlaşmanın sağlanmaması halinde ateşkes görüşmelerinden çekilebileceği sinyalini verdi.
- ABD Başkanlık seçimi ve açıklanan tarife kararlarının ardından **ABD'de serbest bölgelere kayıt yaptıran firmaların sayısı tarihi zirveye ulaştı.** Firmaların yüksek tarife yükümlülüklerinden etkilenmemek için serbest bölgelere rağbet gösterdiği tahmin ediliyor.
- **Apple, Çin'e olan üretim bağımlılığını azaltmak amacıyla 2026'dan itibaren ABD'de satılacak tüm iPhone'ların montajını Hindistan'da yapmayı planlıyor.** Bu stratejik adım, ticaret savaşları, pandemi sonrası kırılmalıklar ve jeopolitik riskler nedeniyle alınırken, Hindistan'ın artan üretim kapasitesi ve teşvikleri bu kararı destekliyor. Uzmanlara göre Apple'ın bu hamlesi, başka Batılı teknoloji devleri için de örnek olabilir.

- IMF ve ABD Ekonomik Analiz Bürosu tarafından Kaliforniya'nın büyümesini gösteren yeni veriler duyuruldu. Buna göre; **Kaliforniya'nın ekonomisi Japonya'yı geride bırakarak dördüncü büyük küresel ekonomik güç haline geldi.** Veriler, Kaliforniya'nın gayri safi yurt içi hasılasının (GSYİH) 2024'te 4,10 trilyon dolara ulaştığını ve 4,01 trilyon dolar olarak belirlenen Japonya'yı geride bıraktığını gösteriyor. **Eyalet artık yalnızca Almanya, Çin ve ABD'nin gerisinde.**

AVRUPA BİRLİĞİ

- AB, Suudi Arabistan vatandaşlarına Schengen vizesi muafiyeti için çalışmalara başladı. **AB'nin Suudi Arabistan Büyükelçisi Christophe Farnaud, Suudi vatandaşlarının yakın gelecekte Schengen bölgesine vizesiz seyahat edebilmesi için girişimlerin sürdüğünü açıkladı.** Vize muafiyetiyle birlikte AB-Suudi Arabistan ilişkilerinin daha da güçlenmesi hedefleniyor.
- **Euro Bölgesi'nde tüketici güven endeksi Nisan ayında bir önceki aya kıyasla 2,2 puan azalışla eksi 16,7 puan düzeyine gerileyerek hem piyasa beklentisinin altında kaldı, hem de Kasım 2023'ten bu yana en düşük seviyesine gerilemiş oldu.**
- **Euro Bölgesi'nde Bileşik PMI (Satınalma Yöneticileri Endeksi), beklentilerin altında kalarak 50,1'e geriledi ve bölge ekonomisinin durgunluk eşiğinde seyrettiğini gösterdi. Bölgede ekonomik toparlanma sinyalleri bu ay zayıfladı. Hizmet sektörü daralırken, imalat sanayisindeki uzun süreli düşüş hafif de olsa yavaşladı.**

ALMANYA

- Almanya'da **Bileşik PMI (Satınalma Yöneticileri Endeksi), 51,3'ten Nisan'da 49,7'ye düşerek eşik sınırın altına geriledi; iş faaliyetlerinde daralmaya işaret etti.**
- **Almanya Geçici Ekonomi Bakanı Robert Habeck, ülke ekonomisine dair resmi büyüme beklentisinin 2025 yılı için %0,3'ten %0'a, 2026 yılı içinse %1,1'den %1,0'e düşürüldüğünü açıkladı. 2025'te işsizlik oranının 0,3 puan artışla %6,3'e yükselmesinin ve ihracatın %2,2 oranında düşmesinin beklendiği belirtildi. Habeck, ekonominin iki yıl art arda yaşanan resesyonun ardından zor bir dönemden geçtiğini, ABD'nin belirsiz ticaret politikasının ihracata odaklı Alman ekonomisini büyük zorluklarla karşı karşıya bıraktığını ve 6 Mayıs'ta kurulacak koalisyon hükümetinin kalifiye işçi açığını gidermesi, yatırımları artırması ve daha fazla dijitalleşme sağlaması gerektiğini söyledi.**

Almanya'da Ifo iş dünyası güven endeksi Nisan ayında 0,2 puan artışla 86,9 düzeyine yükselerek piyasa beklentilerini aştı. Endeksi oluşturan alt endeksler arasından mevcut durum endeksi 0,7 puan artarken, beklentiler endeksi ise 0,4 puan düştü.

- Alman Ekonomi Enstitüsü'nün (IW) hesaplamaları, **Washington'ın AB ithalatına uyguladığı %20'lik tarifenin, Almanya'nın ekonomik çıktısını dört yıl içinde 290 milyar**

euroya (330 milyar ABD doları) kadar azaltabileceğini gösteriyor. Bu, 2028 yılına kadar ortalama yıllık GSYİH kaybının %1,6'ya denk geliyor.

DİĞER ÜLKELER

- Çin, ABD'nin gümrük tarifesi muafiyeti karşılığında üçüncü ülkelere Çin'le ticareti sınırlamaları yönünde baskı yaptığı iddialarına sert tepki gösterdi. **Çin Ticaret Bakanlığı, bu yaklaşımı "tek taraflı zorbalığa dayalı hegemonya siyaseti" olarak nitelendirdi. Açıklamada, Çin'in kendi çıkarlarını korumakta kararlı olduğu ve bu tür baskılara karşı "karşı tedbirler" alacağı vurgulandı.** ABD'nin 70 ülkeyle Çin'e karşı baskı kurmaya çalıştığı iddia edilirken, Çin uluslararası ticarette eşitlik ve çok taraflı kuralların savunulması çağrısında bulundu. Pekin, müzakerelerin ancak eşitlik ve karşılıklı fayda temelinde yürütülmesi gerektiğini belirtti.
- **Çin, ABD'ye karşı son zamanlarda gümrük tarifesi kısıtlaması olmayan önlemleri de uygulamaya koymaya başladı.** Pekin yönetimi, nadir toprak minerallerine yönelik ihracat kontrollerinin genişletilmesi ve ilaç devi DuPont ile bilişim devi Google gibi Amerikan şirketlerine karşı antitröst soruşturmalarının açılması gibi bir dizi gümrük tarifesi dışı kısıtlayıcı önlem uygulamaya koydu. **Çin'in kritik mineral elementlerinin ihracatını sıkılaştırması, Çinli şirketlerin bu kaynakların ihracatı için özel lisanslar almasını gerektirecek ve bu da ABD'nin yarı iletkenler, füze savunma sistemleri ve güneş pilleri için ihtiyaç duyduğu temel minerallere erişimini etkili bir şekilde kısıtlayacak.** Uzmanlar Çin'in, ABD'nin yıllardır Çin'e karşı önemli miktarda dış ticaret fazlası verdiği hizmet ticaretini (seyahat, hukuk, danışmanlık ve finansal hizmetleri kapsıyor) de kapsayacak şekilde ticaret savaşını genişletmeyi hedeflediği görüşünde birleşiyor.
- **İngiltere Ekonomisi, Şubat ayında bir önceki aya göre %0,5 büyüdü.** Geçici rakamları yayımlayan Ulusal İstatistik Ofisi, büyümedeki sürpriz sıçramanın, hizmet sektöründeki %0,3'lük genişlemeden kaynaklandığını belirtti.
- İngiltere, **Rusya'ya ihracatta yeni petrol ve gaz kuyuları aramak için kullanılan yazılımların, kimyasallar, elektronik ürünler, makineler ve metallerin, savunma ve enerji sektörlerinde kullanılan diğer teknoloji ürünlerinin ve silah sistemlerinde kullanılabilen elektronik devrelerin yer aldığı bir ticari yaptırım paketi** açıkladı. Açıklanan bu paketle İngiltere'nin ana hedefi, **Rusya tarafından silah olmadığı halde çeşitli modifikasyonlarla silaha dönüştürülebilecek ürünlerin Rusya'ya ihraç edilmesinin önüne geçmek.**
- IMF'in Dünya Ekonomik Görünümü Raporu'na göre, **artan ticaret gerginlikleri nedeniyle Asya ve Pasifik'teki büyüme bu yıl %3,9'a düşecek ve önceki tahminine göre %0,5 puanlık bir düşüş olacak.** Bölgenin gelişmiş ekonomilerindeki büyümenin

bu yıl %1,2 olması bekleniyor (Bu önceki projeksiyona kıyasla %0,7 puanlık bir aşağı yönlü revizyon).

- IMF Başkanı Kristalina Georgieva, Suriye'nin kurumlarını yeniden inşa ederek dünya ekonomisine dahil olmasına yardımcı olmayı amaçladıklarını belirtti.
- Avustralya Başbakanı Anthony Albanese, **önümüzdeki ay yapılacak seçimleri kazanması durumunda kritik mineraller için 1,2 milyar Avustralya doları (768 milyon ABD doları) yatırım yapma sözü verdi.** Öte yandan, minerallerin rafine edilmesinin zorluğu sebebiyle yatırımlar gerçekleşse bile Çin'in bu alandaki hegemonyasının kırılması ve Avustralya'nın Çin'in yerini alması yakın zamanda olası görünmüyor.

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK

- Yenilenebilir enerji alanında önde gelen tedarikçilerden **Alman RWE AG, ABD Başkanı Trump yönetimi ile ortaya çıkan regülasyon belirsizliği nedeniyle Amerika'da offshore rüzgar faaliyetlerini bir süreliğine durdurduğunu açıkladı.** Şirketin yıllık genel kurulu öncesinde açıklanan konuşma metninde RWE CEO'su Markus Krebber, "Politik gelişmeleri göz önünde bulundurarak temkinli olmaya devam devam ediyoruz. ABD'de yapılacak yatırımlar için daha yüksek şartlar belirledik." ifadelerine yer verdi.
- Uluslararası Enerji Ajansı'nın (IEA) 2024 Dünya Enerji Görünümü raporuna göre, **küresel petrol talebi bu yıl belirgin bir şekilde yavaşlayarak günlük 1 milyon varilin altına inmesi bekleniyor. Bu düşüşün başlıca nedenleri arasında ulaşım sektöründe elektrikli araçların artan kullanımı ve temiz enerji teknolojilerinin hızla yayılması yer alıyor.** IEA, petrol talebinin 2030 yılına kadar zirve yaparak ardından düşüşe geçeceğini öngörüyor. 2050 yılına kadar ise günlük yaklaşık 6 milyon varil azalma bekleniyor. Küresel petrol talebindeki düşüş, temiz enerjiye geçişin hızlandığını gösteriyor.

Fakat, Donald Trump'ın başkanlığının fosil yakıt üretimini artabileceği ve yenilenebilir enerji yatırımlarını yavaşlayabileceği öngörülüyor. Bu da küresel petrol talebini artırabilir. Özellikle ulaşım sektöründeki petrol talebinin azalması, toplam talepteki düşüşün öncüsü olarak görülüyor.

- **Çin'in elektrik üretiminde temiz enerji kaynaklarının payı, 2025 yılı ilk çeyreğinde rekor seviyeye ulaştı.** Ülkede bu dönemde toplam 951 teravat saat (TWh) temiz elektrik üretildi; bu, bir önceki yılın aynı dönemine göre %19'luk bir artışı ifade ediyor. **Temiz enerji, Çin'in toplam elektrik üretiminin %39'unu oluşturdu; bu oran, 2024'te %34 seviyesindeydi. Çin'in yaz aylarında güneş ve hidroelektrik enerjisi üretiminde daha fazla artış bekleniyor. Bu da yıllık temiz enerji üretiminde yeni rekorların kırılmasına olanak tanıyabilir.**

- Küresel Karbon Yakalama ve Depolama Enstitüsü'nün (GCCSI) raporuna göre, **2020 yılında 9 ülkede 26 olan karbon emisyonu depolama tesislerinin sayısı, 2025 itibarıyla 11 ülkede 50'ye ulaştı. Bu da tesis sayısının 5 yılda yaklaşık iki katına çıktığını gösteriyor.** Bu tesisler, çimento, demir-çelik, hidrojen, kimyasal, etanol ve gübre üretimi ile fosil yakıtlardan ve atıktan enerji üretim santrallerinden kaynaklanan karbondioksit emisyonlarını azaltmada kullanılıyor.

Emisyonlar, yakalama teknolojileriyle atmosfer yerine yer altındaki uygun alanlara, genellikle terk edilmiş petrol ve gaz sahaları veya kömür yataklarına yönlendiriliyor. Küresel çapta bu teknolojilerin önemi, ülkelerin ulusal iklim taahhütleri ve net sıfır hedefleri doğrultusunda giderek artıyor.

- Ziraat Bankası, 24 Nisan 2025 tarihinde, **Türkiye'de bir banka tarafından tek seferde sağlanan en büyük sürdürülebilirlik temalı sendikasyon kredisini temin etti.** Toplamda 1,75 milyar ABD doları tutarındaki bu kredi, 29 ülkeden 69 bankanın katılımıyla gerçekleştirildi. Kredi, 850 milyon ABD doları ve 789 milyon Euro olmak üzere iki dilimde sağlandı ve geçen yılki kredinin %104 oranında yenilenmesi sağlandı. Ziraat Bankası Genel Müdürü Alpaslan Çakar, bu krediye gösterilen yüksek ve çeşitlendirilmiş talebin, uluslararası finans çevrelerinin Türkiye'ye ve bankaya olan güvenini bir kez daha gösterdiğini belirtti. Kredi, coğrafi çeşitlilik ve maliyet avantajı sunarak ekonomiye doğrudan katkı sağlamayı hedefliyor. **Bu yılki sendikasyon kredisi için performans kriterleri olarak "sürdürülebilir tarımın finansmanı" ve "düşük karbonlu ekonomiye geçişe katkı" belirlendi.**
- Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu, Avrupa Birliği ile mali iş birliği kapsamında hayata geçirilen "Ulaşım Net Sıfır Emisyon Yol Haritası Projesi"nin açılışında yaptığı açıklamada, **ulaşım sektöründe karbon emisyonlarını azaltarak yeşil, dijital ve sürdürülebilir bir altyapı oluşturmayı amaçladıklarını belirtti.** Açılış programında, ulaşım altyapısında enerji verimliliğini artırmaya yönelik adımlar, elektrikli ulaşım sistemleri, raylı sistem yatırımları ve akıllı ulaşım uygulamaları gibi konular ele alındı. Proje kapsamında, kamu kurumları, özel sektör temsilcileri, akademisyenler ve çevre politikaları uzmanlarının katılımıyla ulaşım sektörünün net sıfır emisyon vizyonu değerlendirildi.
- Avrupa Komisyonu, **Türkiye ile bilim, araştırma, teknoloji ve inovasyon alanlarındaki iş birliğini derinleştirmek amacıyla 25 Nisan 2024 tarihinde İstanbul'da ikinci Yüksek Düzey Diyalog Toplantısı'nı** gerçekleştirdi. Avrupa Komiseri Iliana Ivanova ve Türkiye Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mehmet Fatih Kacır'ın katılımlarıyla gerçekleşen toplantıda taraflar, araştırma ve inovasyon kapasitesinin güçlendirilmesi ve teknoloji transferi faaliyetlerinin artırılmasının, yeşil ve dijital dönüşüm süreçlerinde başarılı olmanın anahtarı olduğuna vurgu yaptı.

- Avrupa Komisyonu tarafından **Sürdürülebilir Ürünler için Ekotasarım Yönetmeliği (ESPR) ve Enerji Etiketleme Yönetmeliği için 2025-2030 çalışma planı kabul edildi.**

Konuya ilişkin Komisyon tarafından yapılan açıklamada;

- Çalışma planı kapsamında öncelikli ürünlerin çelik ve alüminyum, tekstil ürünleri (özellikle hazır giyim), mobilya, lastik ve yataklar olarak belirlendiği,
- Bu ürünlerin, döngüsel ekonomiye katkı sağlama potansiyelleri temelinde seçildiği,
- AB düzeyinde uyumlaştırılmış ürün sürdürülebilirliği gereklilikleri ile, tek pazarın güçlendirilmesi, ticaretteki engellerin önlenmesi, rekabet ortamının iyileştirilmesi, idari yükün azaltılması ve sürdürülebilir ürünler sunan işletmelerin küresel rekabet gücünün artırılmasının hedeflendiği,
- Tüketici elektroniği ve küçük ev aletleri gibi ürünler için onarılabilirlik gerekliliklerine yönelik, onarılabilirlik puanı ya da elektronik ekipmanların geri dönüştürülebilirliğine ilişkin gereklilikleri içeren yatay önlemler getirileceği,
- Çalışma programında yer alan ürünler için eko tasarım ve enerji etiketleme gerekliliklerinin, ürün performansı (minimum dayanıklılık, minimum enerji ve kaynak verimliliği, yedek parça bulunabilirliği veya minimum geri dönüştürülmüş içerik gibi unsurlar) ve ürün bilgilerini (ürünün karbon ayak izi gibi) içereceği,
- Ürün bilgilerinin Dijital Ürün Pasaportu aracılığıyla ya da enerji etiketi taşıyan ürünler için Avrupa Enerji Etiketleme Ürün Kayıt Sistemi (EPREL) aracılığıyla sunulacağı,

belirtili.

Sonraki aşamada, eko tasarım ve enerji etiketleme gereklilikleri, her bir ürün veya ürün grupları için çıkarılacak tebliğler ile belirlenecektir.